

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Čekovni račun: št. 12 000

1-26. Vodstvo državne
licejske knjižnice
v Ljubljani

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Socializem in inteligenca.

Absolventje visokih šol, tehnike in univerze, absolventje strokovnih šol, poljedelskih, obrtnih in trgovskih, študentje ter vse izobraženo (izšolano) ljudstvo se razume pod imenom inteligenca. Ta inteligenca čuti tudi, kakor delavstvo, nevzdržljivost današnjih razmer in rešuje socialno-študentsko vprašanje ali svoje razmerje napram socializmu. Inteligent ni danes nič drugega kakor malo boljše plačani delavec, seveda mu njegova plača že danes več ne zadošča. Občinski tajniki, uradniki občin, deželni odborov, davčni, sodnijski, železniški, poštni uradniki itd. čutijo vsi, da tvorijo prav tako ko delavci rok, čete delavcev z glavo, ki so vsi odvisni od svojega delodajalca, občine, dežele, države, ki jih more, seveda kadarkoli hoče, odpustiti od dela ter jih vreči nevarnosti brezposelnosti v roke. Istotako kakor delavec v tovarni nima nikoli upanja, da bi mogel postati tovarnar, tudi inteligent, uslužben v državi, deželni ali občinski službi, nima nade, da bi mogel postati kdaj samostojen. Proletarec rok ni lastnik tovarne, strojev, s katerimi izdeluje, in lastnik zemlje, katero obdeluje in na kateri stoji — študirani proletarec, ki dela — z glavo, ni lastnik pisalne mize, na kateri dela, ni lastnik papirja na katerem piše, ni lastnik poslopja, zavoda, prostora, v katerem opravlja svoj posel — zase ne dela ampak za druge.

Tu je popolna paralela: na obeh straneh enaka negotovost eksistence, enaki znaki proletarstva: delo proti mezdi za druge in brez svojih izdelovalnih sredstev.

Kakor absolventje univerze tako tudi absolventje tehnike čimdalje bolj postajajo žrtve razvoja, vsled katerega izgubljajo samostojnost in žive kot uslužbenci.

Velika podjetništva železnice uslužbujejo celotne vrste konstruktorjev, risarjev, staviteljev železnih ali kamnitih mostov — podjetništvo kot velekapitalist uslužbuje poleg proletarcev-delavcev tudi proletarce študirane, inteligentne. Najtalentiranejši arhitekt ne dobi v delo velikih del, če nima denarja, če ni kapitalist in nima protekcije v uglednih krogih. Njegova usoda je: risati, konstruirati, premišljevali, računati, delati kot mezdni delavec s tujimi delavnimi sredstvi in v tuj prospeh.

Stališče inteligenca v trgovini tudi ni drugačno.

Knjigovodje, računovodje, korespondentje, prokuristi, trgovski potniki — ti vsi so uslužbenci veletrgovine, katerih naloga je voditi knjige, finance in korespondence lastniku veletrgovine. Aparat strokovno izobraženega proletariata omogoča prospevanje zavoda, če bi tudi njegov lastnik se zanj nič ne brigal ter se le razveseljeval po kopališčih. Veleposestniškemu plemstvu, ki živi po letu v letoviščih in kopališčih, po zimi v velikih mestih, preskrbi vse gospodarstvo uradništvo in delavstvo — niti eden član lastnikove rodbine ne gane z mazincem in imetja se vzdržuje, množi in redi nič delajoče lastnike!

Tako daleč je prišla »inteligenca« ...

Ali inteligent ni le služabnik današnjih gospodujočih razredov, proletarec brez izdelovalnih sredstev, ki ne dobi popolnega zaslužka, on ni le pokoren sluga delodajalčevih zapovedi — njemu je naložena še daljša naloga: on je nadzornik nad delom proletarcev, ki delajo z rokami, on je priganjač nad njimi in se celo briga za to, da se vzdržuje današnji družabni red.

Njega samega sicer v današnjem družabnem redu izkoriščajo ali dajo mu pravico, da more on izkoriščati tudi druge. S svojim duhom mora inteligent iskati argumente za »krasni« današnji družabni red in za obvarovanje kapitalistične družbe z izkoriščevalci ter izkoriščevanci.

Za malo boljše plačo postaja inteligent izdajalec svojega brata delavca, ki si služi kruh z rokama; v stvarkah je stavkokaz, se bojuje proti stavkujočim in varuje stavkokaze. Absolventje teologije gredo seveda v tem pogledu najdalje. S pridigovanjem pobožnega gesla: »Bodite pokorni vrhovnim svojim poglavarjem«, ki branijo plemstvo, kapitaliste in izkoriščevalce. Poslani v naselbine, poneumnjujejo ljudstvo — in včasih so še slabo zato plačani. Debela hierarhija pa se valja po kapitalih in skrbi, da bi vsa boljša in najvišja mesta v cerkvi zasedli tisti, ki imajo protekcijo in sorodstvo. Istotako varujejo in branijo današnji družabni red: pro-

fesor zgodovine, ki uči kapitalistično zgodovino namesto ljudske zgodovine, sodnik, ki izvršuje razredno justico, ki delavca delujočega za osvoboditev ljudstva obsoja ter vsaki drugi »inteligent«, ki se postavlja po robu težnjam delavskega razreda.

Osvoboditev inteligenca more priti le roko v roki s proletariatom. Inteligent mora podati delavcu roko ter se skupno bojevati z njim za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma, za dosego političnih svoboščin in za resnično kulturno delo. Obdržanje zasebnega lastništva buržuazije danes ni v interesu niti inteligenca!

Inteligenca je danes prav tako kot delavstvo izobčena od lastništva poslopij, podjetij in zemlje — inteligenca more pridobiti lastništvo le tedaj, če bo delovala za skupno lastništvo. Proletarec.

Razno.

ŠTAFETA.

Iz Ljubljane nam poročajo, da ko je sedaj G. Korošec zopet postal aktivni minister in se je kot tak prvič pripeljal v Ljubljano, je dobilo delavstvo Pollakove tovarne povelje, da naj gre na postajo pričakovati g. ministra. Radi tega se je delo tudi 1 uro prej končalo. G. Pollak najbrže že dobro ve, zakaj komandira svoje slabo plačano delavstvo za štafeto g. ministra Korošca. Najbrže se bo tudi odpustena ura dela kmalu na drugi strani dobro rentirala. Žel je nam le za bedno delavstvo Pollakove tovarne, ki gre v svoji nezavednosti iz razredne organizacije v »krščansko«, ki z njega napravi prodajne kapitalistične sužnje g. Pollaka in ta zopet štafeto g. protidelavskega ministra. Lep napredek!

OBSODBA ORJUNAŠA.

Znani orjunaš Oblak v Ljubljani, vpokojen mojster tobačne tovarne, je bil pred kratkim obsojen na pet mesecev ječe radi pretepa. To je dotična fino dišeča orjunaška cvetka, ki jo čitatelji »Napreja« že poznajo. Svoj čas je pretepel gostilničarja Ocvirka, in ko smo to v »Napreju« popisali, je vložil tožbo! Pretepel je tudi javno na ulici knjigoveza Kraševica in nevarno je ogrožal več hišnih posestnikov v svoji najbližji okolici radi tega, ker niso hoteli izobesiti žalne zastave v čast padlim orjunašem v Trbovljah. Tako je na končno prišla vrsta tudi na tega nasilneža, ki je bil strašilo svoje okolice v Florjanski ulici v Ljubljani. Saj ne bi bilo sploh več pravice, ako ne bi veljala tudi za »državotvorne elemente« Oblakove vrste.

Razredna zavest. Ob priliki letošnjega sokolskega zleta v Sarajevu je bil delegiran od Sokola iz Viča pri Ljubljani ključavničar B., zaposlen v tobačni tovarni v Ljubljani. Po nastopu je bila prirejena pojedina in slavnosten večer, kateremu je prisostvoval ne samo dotični Sokol-ključavničar, ampak tudi bivši minister Pribičević, ki je znan po svoji naklonjenosti delavstvu. Torej Sokol, ki sicer na eni strani vpije v svet, da je nevtralen, na drugi se pa le druži z najhujšimi sovražniki in morilci delavstva, ima še vedno v svojih vrstah par žalostnih zaslepljenih zapeljancev iz vrst delavcev, ki občutijo vrh tega še najbolj maščevsko ravnanje s strani svojega delodajalca, t. j. države. Delavstvo tobačne tovarne je vložilo lanskotno leto v maju spomenico za povišanje svojih naravnost mizernih prejemkov, dobilo pa še do danes ni ničesar. Ni čuda, če se na družji s svojimi sovražniki a la Sokol in Orjuna in gre na skupne pojedine z raznimi Pribičevići! Čudimo se le razredno borbenemu duhu strokovne organizacije monopolnih delavcev, katere je ključavničar B. član. Takega članstva se gotovo delodajalci ne boje. Značilno pa je, da ima organizacija monopolnih delavcev take funkcionarje, ki so proti temu, da se take izdajice delavskega razreda, ki se kot člani razredne organizacije družijo s svojimi sovražniki in so člani nasprotnih organizacij, razkrinkajo. In tak funkcionar postane še član SK! Sedaj nam pa ni čudno, zakaj delavstvo ne more s svojimi zahtevami nikamor naprej. Nam Vičani seveda še vedno zamerijo, da smo premalo za enotnost, češ da bo ob priliki volitev slab rezultat. Mi pa še vedno upamo, da bo delavstvo tudi tam spregledalo in spoznalo da je njegova rešitev le delo njega samega, ne pa s pomočjo Sokola. Orjuna in raznih Pribičevićev, Korunov itd.

Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru — podaljšana. Na željo razstavljalcev in večine občinstva da bi se razstava podaljšala, je odbor razstave sporazumno z razstavljalci sklenil podaljšati razstavo vključno do 3. septembra t. l. Te podaljšane razstave se bodo udeležili tudi oni, ki so bili razstavili v Ljubljani, tako da bo sedaj razstava še bolj izpolnjena.

Neposrednih davkov se pobrali od 1. 7. 1923 do koncem letošnjega marca 906.590.842 Din, Proračun je za ta čas določil samo 466.567.874 Din, torej znaša prebitok 440.022.967 Din. Plačala je od tega Srbija 220.796.762 Din, Črna gora 4.560.496, Bosna-Hercegovina 147.731.448, Dalmacija 21.677.886, Hrvatska-Slavonija 156.690.182, Slovenija 140.263.217, Vojvodina 250.870.843 Din. K skupnemu donosu je torej Srbija prispevala približno 25%, Črna gora 1/2%, Bosna-Hercegovina 16%, Dalmacija 2%, Hrvatska-Slavonija 17%, Slovenija 17% in Vojvodina 27 1/2%.

Maloantantni ministri in razni posleniki, ki so se sestali v Ljubljani, so si v popolnem soglasju med seboj, tako na zunan, tako na znotraj. Kadar se bodo skregali, bomo poročali dalje.

Angleško poslanstvo v Beogradu je izdalo za angleške trgovske zbornice in velika podjetja okrožnico, v kateri jih opozarja, naj ne sklepajo nobenih kupcij z Radetom in njegovimi družbeniki — ti so izpisani na posebnem listu — ker takšne kupcije niso sigurne.

Ko je Vandervelde v torek predaval v beograjskem socialističnem domu o postanku Internacionalne ter o njeni nadaljni zgodovini, so skušali komunisti predavanje razbiti. Nastal je pretep, tekom katerega je bilo več delavcev lažje in resneje ranjenih. Komuniste so končno spravili iz dvorane, predavanje se je mirno izvršilo. Prisotne je bilo tudi mnogo buržuazije, zlasti diplomatov.

Italija se je odločila, da bo sedaj, ko bodo vse države podpisale lozansko pogodbo, anektirala otočje Dodekanez. ki bo tvoril 76, italijansko pokrajino. S Turško se upostavijo redni diplomatski stiki. Ki bodo tako dolgo trajali, dokler se njih nerednost ne pokaže v cvetju.

Civilno sodišče v Aleksandriji (Piemont) je izdalo važno razsodbo, po kateri so zavarovalne družbe obvezane plačati odškodnino radi fašistovskih požigov. Na ta način obstaja upanje, da bodo zavarovalne družbe plačale tudi požgani Narodni dom v Trstu in druga poslopja primorskih Slovanov, česar so se doslej branile.

Na Dunaju se je otvoril kongres policijskih esparantistov.

Pobijanje korupcije se vrši na Madjarskem na zelo interesanten, katoliško moralen način. Pred budimpeštanskim kazenskim sodiščem se je začel proces proti svoječasnemu zasebnemu tajniku poljedelskega ministra Szaboja Ludoviku Eskütu, ki je obtožen izsiljevanja in obrekovanja. Ta Esküt je namreč v septembru 1922. l. pozval ministrskega predsednika Bethlena in Szaboja, naj mu lakoj izročita 100.000 dolarjev (pozneje se je omejil »samo« na 20.000). drugače bo v nekih izvoznikarskih zadevah tako izpovedal, da bo vlada tekom 24 ur prisiljena odstopiti. Nadalje je trdil, da so si razni ministri pri zadnjih švicarskih žitnih dobavah nakradli 14 milijard kron. Tudi sam Esküt je jemal podkupnine in sicer z vednostjo poljedelskega ministra. Državni pravdnik je nato zahteval, naj se preišče Eskütovo duševno stanje. In sodni dvor je v to svrhu razpravo »preložil« ...

Erzbergerjevi morilci, ki se nahajajo na Madjarskem, odkoder jih Horthyjeva vlada noče izročiti nemški vladi, so res identificirani kot Erzbergerjevi morilci. Nahajajo se koj gostje pri znanem fašistovskem poslanecu Gömbösu in se jim dobro godi. Radi večje varnosti je glavni morilec Thillesen »ušel«. Vrana vrani oči ne izključuje. In morilec enakovrednega morilca ne potegne na vislice.

Na Nemškem je umrl sloviti naravoslovec Theodor Zell ali, kakor se je s pravim imenom imenoval, Leopold Bauke. Na polju živalske psihologije je otvoril popolnoma nove poti, ki jih je znal v živem jeziku tudi razširjati med široke mase. Tudi Slovencem bo znan po svojih knjigah, ki so mnoge med njimi izšle v znani stuttgartski založbi »Kosmos«.

Francoski parlament je s 415 proti 171 glasom ratificiral lozansko pogodbo, ono zaradi miru s Turčijo in sploh v Orientu.

Pariška občina bo zgradila 14.000 novih stanovanj, zakar je senat že sprejel poseben zakon. Stanovanja bodo zidana v šestnadstropnih poslopjih, med katerimi bodo imela nekatera do 500 stanovanj. V senatu je vstalo več nezadovoljstev, ki opozarjajo na to, da potrebuje Pariz 60.000 stanovanj in tudi rešitev tega vprašanja ni v najemniških kasarnah, temveč v gradnji malih vrtnih mestec, ki bi se naj s hitrimi železnicami zvezale z glavnim mestom. To je približno tisti načrt, ki ga tako velikopotezno izvaja dunajski socialistični občinski svet.

Francosko zadržništvo. Francosko upravno sodišče je določilo, da se del čistega dobička konsumnih društev, kakor je bilo doslej v navadi, nikakor ne sme uporabljati za podporo socialnih ustanov ali za rezerve. V nasprotnem slučaju zgube zadruga pravico do oprostitve pridobitnega davka. Samo razdelitev dobička ali prebitka med nakupujoče člane je dovoljena.

Francoski letalec Laporte je dosegel nov višinski rekord s tem, da se je dvignil s svojim hidroplanom 5100 m visoko.

Anatole France, veliki francoski socialistični pisatelj in pacifist, je na svoji domačiji v Toursu ponovno težko zbolel, tako da se je bati najhujšega.

O tajnostnih znakih iz Marita poročajo tudi iz drugih delov sveta, ne samo iz Vancouvera. Tako jih je zaznamovala postaja Point Grey v Ameriki in Dalwich pri Londonu. Zaznamovan valovi so odgovarjali dolžini 25.000 km. Dobro šalo si je privoščil tisti zemljaki Martovec, ki je te dni napelil 25.000 km dolge valove na lahkomišelnost naših učenjakov!

Iz parnika „Lavrentika“, ki ga je nemški podmornik potopil tekom vojne, so dvignili te dni poleg lanskih 2 in pol milijonov angleških funtov šterlingov še 7 milijonov. S tem so rešili ves zlati zaklad, ki se je nahajal na tem parniku.

Komu škodujejo reparacijske dobave? Delavstvu! In kateremu najbolj? Onemu v „zmagovitih“ državah! Pri angleških delavski vladi bo intervenirala deputacija angleških rudarjev, ki zahtevajo, naj Nemčija svoje dobave v premoğu ukine, ker škoduje angleški premogovni industriji. Če bi se nesmisel današnjega roparskega sistema ne dal drugače dokazati, ta epizoda ga karakterizira dovolj.

Brezposelnost na Angleškem vedno bolj narasta. Od zadnjega štetja je za 50.357 brezposelnih več.

O strašnih poulavah in neurjih poročajo tako le približno iz vseh delov sveta. Hudo je prizadeta Angleška in New York.

Svoječasno smo poročali o načrtu danskega socialističnega vojnega ministra, da se stalna vojska in mornarica sploh opusti in spremenita deloma v posebno policijo, zlasti carsko. Ministerski svet je ta načrt sedaj odobril. — Znižala se je vojska tudi na Japonskem in sicer za 5 divizij.

Znižanje mednarodnih poštne tarf za 50%, o čemer smo zadaj poročali, stopi v veljavo 1. oktobra t.l.

Moskva šteje po zadnjih izvidih 1.865.000 prebivalcev, približno toliko kakor Dunaj ali Tokio. Med večmestni se nahaja na šestem mestu kakor leta 1917. Leta 1922 je štela 1.618.000 prebivalcev, lanskega leta je bila med vsemi drugimi mesti na 10. mestu, kar se tiče naseljenosti.

Strašno razsajajo kužne bolezni v sovjetski Rusiji. V samarski guberniji se razširjajo črne koze, v uralskem ozemlju so samo v teku zadnjega meseca našli 186.000 slučajev malarije.

Rdeči buržuji na Ruskem nadaljujejo s svojo strahovladno proti socialističnim proletarcem. Te dni so odpremili 427 socialistov s posebnim vlakom v gubernijo Vjatko — v smrt.

Moskovska „Izvestija“ poročajo, da se poda v kratkem tročlanska delegacija (Čičerin, Krasin, Rakovski) na Francosko, da se prične s tamošnjo vlado pogajati glede sklenitve francosko-ruskega sporazuma. Isti list ve nekaj o tem povedati, da pojde v slučaju priznanja sovjetske države s strani Jugoslavije. Štefan Radić kot naš zastopnik v Moskvi.

Indijci delajo Angležem čedalje grše preglavice. Bengalski parlament je odklonil ministrom vsako plačo. Najbrže bo sedaj vladala vlada brez ministrov. Pa kako dolgo?

V nesrečni Kitajski se tudi od časa do časa kakšni genevali med seboj pisano pogledajo. Vojaški guverner pokrajine Kiangsu napoveduje vojaškemu guvernerju pokrajine Čekiang vojno zaradi nekih utrab v okolici Šangaja, ki jih hoče imeti v svoji oblasti. To je tako, kakor če bi Mariborčani Ljubljancem napovedali vojno za stare podrtje celjskega gradu. Pravzaprav se zelo čudimo, da se Mariborčani in Ljubljanci zaradi teh podrtij še niso stopili, ko so si med seboj v vsaki drugi stvari tako gorki.

Zadnja utrdba brazilskih vstašev Ovidos se je udala. Vlada je popolnoma zmaga. Da, če bi kdo vedel, kdaj v Ameriki kakšna nova revolucija izbruhne in kdo bo „zmagovalec“!

Marokanski vstaši so začeli napadati tudi francoske postojanke.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Splošna delavska Unija sklicuje za nedeljo 31. VIII. ob 10. dop. javno zborovanje, ki se bo vršilo na verandi hotela „pri Kroni“. Ljubljanska cesta 10 v Celju. Kot govornik bo nastopil sodrug Viljem Haramina, predsednik Opčeg Radničkog Saveza Jugoslavije iz Zagreba in s. Al. Leskošek, tajnik SDU iz Celja. Predmet zborovanja bo: Priprave za zedinjenje strokovnih organizacij za dosego boljših delovnih pogojev v naši državi. — Tajništvo SDU.

UTRINKI.

Naprej umira? — Da, umira, odkar ga je iztrgala zavednost kapitalu. Od onega dne ga že pokopavajo in pojejo žalostinke, pri tem pa se vesele nad izgubo nadležnega gosta. Pogreba pa ni konec in ga noče biti. Vedno večji je ta „mrtvec“ in vedno bolj živ. Čudne reči!

Ti pa, ki ne maraš prokletstva kapitala, in nočeš, da bi „Naprej“ umrl, pridobivaj novih naročnikov. Naša moč je v zavednosti, ne pa v tvojem kapitalu, ki so ti ga ukradli razni demagoški voditelji. Le z zavednostjo pridobiš, kar ti je bilo z nezavednostjo ukradeno.

Dopisi.

Trbovlje. „Naprej“ št. 112. je priobčil članek iz Trbovelj, ki mu je naslov „Malo odgovora s. Mrzelju“ s podpisom: Ivan Polak. Tudi ta se je na prste postavil in je zakričal kakor petelin na gnojšču, Mrzelj laže in zavija. Kljub temu, da Mrzelju še do danes ne more nihče dokazati laži in zavijanje, odgovarjal ti bom prav malo, čeravno si veliko potreben, če bomo hoteli na take nestvarnosti odgovarjati, bomo morali najprvo gledati, da list povečamo, ker ta nam je za pouk in resnico veliko premajhen. Da ne bo kateri mislil, zakaj ti ne odgovarjam, ga samo pozivljam, naj še enkrat prečita dotični članek in videl bo sam, da nisi bil zdrav, ko si tisti članek napisal. Samo eno ti svetujem; kadar boš pisal o nezavednih članikih, napiši rajši tako, da bo služilo tudi za pouk. Na primer kaj takšnega napiši, kako kakšen nezavedni delavec dela v korist samega sebe in na škodo celokupnosti ter za znižanje 10% pri skordu, da mu služi za protekcijo pri stanovanju ali za kaj drugega. Kaj takega najširši proletariat čita, ker takne slučaje delajo tudi tisti, ki se po prsih trkajo, da so zavedni. Piši drugikat bolj stvarno in poučljivo, če si zaveden, da bomo znali akorde tudi živati, ne samo znižati. Ne pozabi tega in se poboljšaj. To nai ti služi zaenkrat. — Franc Mrzelj.

Velenje. Priporočamo velenjskemu delavstvu, da se za slučaj potrebe nove obleke posluži „Modnega atelajsa“ krojaškega mojstra G. M. Tajnšeka. To pa zaradi tega, ker se je pokazal za velikega prijatelja delavstva, zlasti s tem, da je kandidiral pri občinskih volitvah v Velenju na združeni demokratsko-orjunaški listi. Orjunaši so vsi prijatelji delavstva, saj mu požigajo delavske dome (slučaj Trbovlje). Pomisli ruder, komu nosiš svoje težko zaslužene kronce. Svoji k svojim! — Gad iz Velenja.

To in ono.

NEKAJ O VREMENSKEM PROROKOVANJU.

Vremenski uradi, kakor znano, prorokujejo na podlagi današnje stopnje vremenoznanstva in obširnih dnevniških podatkov iz bližnjih in daljnih postaj, kako vreme je pričakovati v najbližnji bodočnosti — istega dne, jutri morda pojutrišnjem ali nekoliko dni vnaprej. Daljših prorokovanj ti uradi ne napravljajo in so že večkrat opozorili občinstvo na njih neutemeljenost s strani nepoklicanih virov, da niti ne omenjamo nesmisla vremenskih prorokovanj raznih almanahov in pratik. Na drugi strani pa bi bilo pogrešno misliti, da se vremenoznanstvo ne bo še tako razvilo, da postanejo daljša znanstvena prorokovanja o vremenu mogoča.

Meteorologi se nehajajo na poti novih odkritij glede prorokovanja vremena. Občinstvo upošteva in spoštuje prorokovanja vremenskega urada za nekoliko dni vnaprej, ali bi hotelo, da se taka prorokovanja raztezala na daljšo dobo. Mnogo pisem, ki jih vremenski uradi dobivajo, zahtevajo, da se jim pove, kako vreme bo tekom cele sezone, za mesec dni vnaprej in dostikrat celo za vse leto naprej. Na taka pisma sledi odgovor, da urad ne zna niti za en sigurni zakon, po katerem bi moglo tako prorokovanje biti utemeljeno. Urad noče nikakor omajati zaupanje v vremenska prorokovanja, ki jih izdaje za toliko vnaprej, kolikor dopušta današnje stanje vremenoznanstva.

Vendarle, kar se tiče vremenskega prorokovanja na daljšo dobo, lahko sigurno rečemo da, niti en znanstvenik ni še dokazal, da bi se tako prorokovanje na daljšo dobo protivilo kakemu temeljnemu naravnemu zakonu in da bi bilo zato nemogoče. Kar pa ni mogoče, more in mora postati mogoče. O letošnjem letu so na pr. znanstveniki na temelju dolgoletnih opazovanj že zelo natančno določili, da bo vlažno in mrzlo, tudi za posamezne mesece so jo zelo dobro uganili.

Teža kave, ki jo pridelajo po vsem svetu znaša okoli 60 milijonov funtov. Zadnjih osem let

se je izvoz iz pridelujočih dežel povečal za približno 450 milijonov angl. funtov v denarju. Na uporabo kave je vojna različno vplivala. V Nemčiji in v Avstriji se je recimo znižala. Tam uvažajo sedaj bolj kakao.

Ženska v meniških kutah. Ruski listi pripovedujejo sledečo zgodbo: V neki samostan blizu Moskve je svojčas vstopil mladenič z imenom Aleksiej Dobrotolov. Prior ga je sprejel za meniha. Čez nekaj dni pa je na svoje veliko presenečenje ugotovil, da Aleksiej ni moški marveč dekle. Menih je priznal, da je res ženskega spola in da se piše Ana Pšenicina. Dekle je pripovedovalo, da se po smrti svojih staršev ni moglo preživljati in je sklenilo, da se obleče v moškega, ker so moški lažje našli delo in kruh. — Toda čez malo časa se je razočaralo in je sklenilo, da pojde v samostan. Prior ki je menda tudi že postal boljševiški, je koj predložil dekletu, naj ostane kot moški v monastiru, toda dovoliti mora, da ga on ponoči obiskuje in se vadi z njim v samostanskih krepostih. Dekle je v to privolilo. Čez nekaj časa, ko se je začelo menihu sumljivo košatiti okoli pasu, je prior svojo ljubico postavil na cesto. Zapuščeno dekle je bilo zopet brez sredstev in ni vedelo kod ne kam, vrhu tega se je bližala ura poroda. Do poroda se je nekako prebrlo, po porodu pa je mlada mati zadavila otroka in se sama javila policiji. Oblast jo je takoj zaprla, v zapore pa so vtaknili dan pozneje tudi grešnega priorja Varnavo.

RAZLIKA.

„Moja žena, ničvrednica, me je hudobno zapustila...“ „Beži, beži! Moja je mnogo hudobnejša. Ostala je namreč hudobno pri meni!“

IZGOVOR.

Trgovec mora pisati svojemu tovarišu, pa ima precej zamazan pisemski ovoj. Kot štedljiv mož ga vendar uporabi, na zadnjo stran pa napiše:

„Prosim, ne zamerite, da je ovoj tako umazan, bil je popolnoma čist, ko sem pismo oddal.“

SPORAZUM Z MARTOVCI.

V zadnjem času so veliko pisali in govorili o zvezdi Martu, ki se je letos zelo približala naši zemlji. Meščansko časopisje je poročalo, da so postavljeni daljnogledi tako močni, da povečajo za več tisoč krat in da bodo s pomočjo radiotelegrafije skušali sporazumeti se z Martovci, radi katerih eksistence so si vsi učenjaki v laseh. Značilno je pa to zelo za kulturo XX. stoletja, ki je popolnoma v rokah buržoazije. Z bitji, katerih eksistenca še niti dokazana ni, hočejo gospodje stopiti v stik, hočejo se sporazumeti, z delavnim ljudstvom, katerega je večina na naši zemlji, katerega eksistenco bi gospodje najrajši zamolčali in bi bili v časih zelo veseli, če bi te nadloge ne bilo, kratkoročno s takimi bitji na naši ljubi materi zemlji se ta imenitna in raznovrstna gospoda sporazumeti noče. Tako je v Parizu neka dama razglasila, da dobi 100 tisoč frankov tisti, ki prvi doprinese dokaze o sporazumu z Martovci. to znači torej, da nam zemljanom Martovci odgovarjajo. Menimo, da bi bili lačni in izstradani proletariat, povojne revne vdove in nepreskrbljene sirote daleko bližji dotični dami in da bi bil sporazum s takimi reveži danes še najbolj siguren, plodonosen in — plemenit. Zanimati se je treba le več za življenje na zemlji ko na Martu, pa bo prec drugače.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Ker nam je državotvorno „Jutro“ popolnoma nekoledialno prestalo v znamenje dohajati, Šmarne gora pri Ljubljani pa je precej daleč od Krškega, zato smo šele sedaj po ovinkih zvedeli iz Šmartnega pod dotično Šmarno goro, da je v „Jutru“ g. nadučitelj Macarol na vaš svoječasnaj članek „Iz ljubljanske okolice“ slavnostno izjavil, da nam sploh ne odgovarja, kar jemljemo z zadovoljstvom na znanje z opazko, da se resnici sploh ne da odgovarjati, čeprav bi zanjo vstali komunisti ali ne vem še kakšni antikristi. Našim sodrugom tamkaj pa svetujemo, da naj le pazijo na svojo okolico kakor dosedaj. — Argus.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

29, VIII. Tiskarna bratov Rupret v Krškem, 1100